

Onze Vogels

59e jaargang no.2, februari 1998

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

De

se

Eerste kweek met de Arremon Schlegeli

De golden winged, of vertaald: Goudvleugelgors

De familie Arremonops bestaat uit een aantal soorten onder andere:

Arremon taciturnus,	A. aurantirostris
A. tocuyensis	A. abeillei
A. conirostris	A. rufivirgatus
A. schlegeli	A. chlorontus
A. flavirostris	

Alle zijn afkomstig uit Zuid-Amerika
Verspreidingsgebied:
Venezuela, Honduras,
West Equador en Colombia.

Fourageergebied:

vanaf de grond, laag struikgewas tot ±1.300 meter hoogte. Dus ze kunnen wat koude verdragen.

Van deze familie is de *A. schlegeli* toch de mooiste

De vogel is ±15 cm. groot, heeft en diep zwarte kop en halspartij, over-

gaand in een olijfgrijze rugdek met een helder goudgeel vleugeldek. De vleugelpennen zijn olijfgrijs tot zwart. De mannen hebben een helder witte bef, grijze flanken en witte onderbuik. Beide vogels hebben helder goudgele snavel. Specifiek bij deze vogels zijn de zwarte voorteentjes en een witte achterteen. Gezien de houding van de vogels op stok, of tijdens het landen, zou je kunnen spreken van een camouflage techniek. De vogels hangen namelijk zeer sterk voorover als ze op de stok zitten, met de staart iets omhoog. Hierdoor zie je als het ware een witte achterkant, waarbij de witte achterteen en nagel niet opvallen. Het legsel bestaat doorgaans uit twee tot drie eieren, welke vuilwit en donker gespikkeld zijn. De broedduur is 13 dagen in de periode tussen mei en oktober. Zowel de man als de pop

broeden. In het voorjaar van 1995 kreeg ik via een bevriende keurmeester uit Raamsdonkveer 4 van deze vogels. Gezien zijn regelmatig verblijf in de Cariben en Venezuela, heeft hij regelmatig van die aparte vogels. Maar deze 4 had hij zelf voor het eerst.

Na een acclimatiseringsperiode van ±3 maanden gingen de vogels naar de buitenvolière. Na een probleemloze rui zagen de vogels er schitterend uit. Je zag haast geen verschil tussen man en pop. Ik ving er twee uit en gaf ze een kanariekastje in een broedkooi. Dat jaar had ik twee eieren, welke onbevruucht bleken te zijn. Ik wist dus nog niet of ik een koppel of twee poppen had. In mei 1997 begonnen 2 vogels opnieuw een nest te bouwen. Ditmaal in een hoekje in de buitenvolière op de grond. Het was een vrij groot en ruw nest met een invliegkat. Maar van binnen werd het nest zeer goed afgewerkt. Hier werden twee eieren in gelegd, welke door beide ouders voorbeeldig werden bebroed. Na dertien dagen lagen er twee jongen in het nest. Ik had dus een koppel. De jongen groeiden zo hard, dat ze al na vier dagen geringd moesten worden met ringmaat 2,9 mm.

Van dit stel kreeg ik vier jongen op stok, welke steeds met tien dagen het nest verlieten. Ze zaten dan op de grond of op een takje: ze keerden niet meer terug op het nest.

Naast een goed zaadmengsel geef ik veel witte meelwormen en de torren hiervan. Verder vangen ze net als nachtegalen allerlei ronvliegende insecten en vliegjes. Het is aan te raden om tijdens het broeden geen meelwormen meer te verschaffen. De man wordt hierdoor zo fel dat hij de eieren of de jongen uit het nest zal gooien. Tegenover hun eigen soort of andere volièrevogels zijn ze, in verhouding tot Blauwe bisschoppen, helemaal niet agressief. Op de bondshow in januari 1998 kreeg ik een oorkonde voor deze juweeltjes. Heel graag zou ik in contact willen komen met liefhebbers die ook deze vogels bezitten.

J.S. en H. Vermeulen

BROEDMACHINES vanaf f 195,-

Voor alle soorten eieren.

Ook infra rood lampen, eischouwers, etc.

Gratis folder

broedmij: *beter en goedkoper*
Postbus 135, 9900 AC Appingedam Tel. 0596 - 624752

BIRDCENTER DIRKSLAND

LID - DIBEVO

*verkoop alle soorten vogels
enorme sortering*

Altijd 8000 vogels in voorraad
Gratis toegang • Altijd welkom

Alle dagen geopend van 09.00 tot 18.00 uur
Zondag gesloten

Tevens inkoop en inruil alle soorten vogels

Tel. (0187) 60 37 80 - Fax (0187) 60 20 00
SPUIKOLK 41 - 45 3247 LK DIRKSLAND (ZH)

De voeding van Forpussen en andere (Dwerg)papegaaien

Traditionele Voeding

Als aanvulling op het artikel over Forpussen in het julinumnummer van "Onze Vogels" wil ik hier wat dieper op ingaan over de voeding van dwergpapegaaien. Terecht merkt Louis Polane in bovengenoemd artikel op dat commerciële eivoeders een te laag eiwitgehalte hebben. En niet alleen het eiwitgehalte is laag. Zo is bijvoorbeeld de calcium/fosforverhouding niet ideaal. Een extra probleem is dat veel Forpussen geen krachtvoer willen eten. Zij beperken zich uitsluitend tot (bepaalde) zaden. Het zijn echte conservatieve lekkerbekken, die uit een compleet zaadmengsel zelf selecteren. Tevens weigeren sommige dwergpapegaaien fruit en groenvoer. Twee, door mij aangeschafte sperlingen (blauwvleugels) aten in eerste instantie uitsluitend parkietenzaad. Zelfs zonnepitten werden versmaad! Dit heeft alles te maken met wat ze in hun jeugd voorgeschoteld kregen. Dit heb ik zelf kunnen constateren met twee eigen gekweekte exemplaren. Net uitgevlogen pikten ze echt aan alles wat werd aangeboden: van een uitgebreid zaad mengsel met eikrachtvoer tot groenvoer en fruit. En dat terwijl hun ouders zich bleven beperken tot fijn parkietenzaad. Bij hun kweker hadden deze ouderdieren namelijk uitsluitend dit gekregen.

Op den duur krijgen zulke eenzijdige gevoerde vogels gebreksziekten. Uit onderzoek is gebleken dat 50% van alle papegaai-achtige te vroeg sterft door slechte voeding. Bij 80% van de voorkomende ziekten speelt voeding een belangrijke rol. Veel gebreksziekten worden pas na drie tot vijf jaar zichtbaar. Als de vogels bijvoorbeeld alleen zaden eten, treedt er onherroepelijk een gebrek aan vitamine A op. Dit uit zich o.a. door slechte bevruchtingsresultaten, rommelig verenpak en verdikkingen bij de ogen. Een ander probleem dat zich voordoet, zeker bij vogels die binnengehouden worden, is een tekort aan vitamine D3. Doordat de calcium/fosforverhoudingen in krachtvoerders slecht is én er een tekort aan vitamine D3 optreedt, ontstaan rachitus-achtige verschijnselen. Kenmerk is o.a. het

ontstaan van spontane botbreuken, doordat er bot-ontkalking optreedt. Verder gaat de papegaai zich moeilijk bewegen doordat de gewrichten en botten pijn gaan doen.

Tenslotte hebben veel papegaaiachtigen de slechte gewoonte om alleen vetrijke zaden te consumeren. Berucht zijn in dit verband de grote papegaaien zoals amazones en grijze roodstaarten. Door een verkeerde verzorging voeden ze zich soms uitsluitend met pinda's en zonnepitten. Gevolg hiervan is dat zij vervetten, sloom worden, hartproblemen krijgen enz. Om maar te zwijgen van voortplantingsproblemen.

Complete korrelvoeding

Hoe kunnen wij voor een gevarieerde voedselopname zorgen, zodat er geen tekorten ontstaan? Ten eerste

moeten wij de jonge vogels ze gevarieerd mogelijk voeren. Jong geleerd is ook hier oud gedaan. Bij Forpussen betekent het dat als basis een zaadmengeling voor grote parkietachtigen wordt gegeven. Daarnaast elke dag een goed eikrachtvoer. En daar zit nu juist het probleem, wat al eerder genoemd werd: de commerciële eivoeders bevatten een te laag netto eiwitverhouding en een verkeerd calcium/fosforverhouding. Daarom lijkt het recept van Louis van Polane uit het julinumnummer me prima, zeker wat het eiwitgehalte betreft. Hiernaast is het belangrijk om elke dag wat groenvoer en/of fruit te verstrekken. Onontbeerlijk is tevens een mineralen/gritmengsel. Tenslotte geef ik zelf zoveel mogelijk verse wilgentakken. Behalve dat deze vezels leveren, zijn ze bijzonder effectief tegen verveling. Urenlang kunnen onze dieren hieraan knagen, maar wat te doen met vogels die pertinent weigeren om zo'n volwaardig menu tot zich te nemen? Met dit probleem zat ik zelf ook met mijn eigen blauwvleugels. Wat ik ook probeerde, fruit en groenvoer werden eigenlijk nooit aangeraakt en ook het krachtvoer bleef onaangeroerd. Op advies van drs. Nico Schoemaker, die ik consulteerde in de universiteitskliniek van Utrecht, besloot ik mijn vogels over te wennen op een volledig korrelvoer.

Enkele voordelen hiervan:

- de vogels kunnen niets uitzoeken, waardoor altijd een uitgebalanceerde voeding wordt opgenomen.
- aanwezigheid van essentiële vitamines in de voeding (o.a. Vitamine A, B, D3)
- perfecte mineralenverhouding
- het energiegehalte is lager dan in zaadmengsels, dus geen vervetting
- het voeren is heel eenvoudig en de korrels geven veel minder rommel (lege doppen)

Inmiddels zijn er een paar merken korrelvoer op de markt. Een bekend merk uit België van Versela-Laga en heet Nutribird, terwijl Boehringer Ingelheim uit Alkmaar de Bingokorrel produceert. Deze Bingokorrel is vrijwel uitsluitend via de dierenarts te verkrijgen. Een uitzondering hierop vormen papegaaienspecialzaken van Denis in Amsterdam en Den Haag. Ook hier kan men de korrels kopen.

Het overwennen

Het overwennen van een zaadmengsel naar een volledige korrel gaat altijd zonder problemen. Daarom moet dit voorzichtig maar wel vastberaden gebeuren. Gedurende de overscha-

kelingsperiode mogen de dieren, volgens een advies van de Rijksuniversiteit Utrecht, niet meer dan 10% lichaamsgewicht verliezen. Nu is dit advies helaas wat theoretisch, want het regelmatig wegen van je vogels is welhaast ondoenlijk. Feit blijft dat we voorzichtig te werk moeten gaan, want de spijsvertering van vogels is heel kwetsbaar.

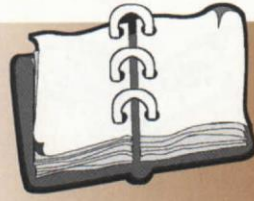
Ikzelf verminderde geleidelijk aan de ene kant het zaadmengsel en vermeerderde aan de andere kant een mengsel van 50% krachtvoer en 50% gemalen Bingokorrels. Een poging met ongemalen korrels mislukte, omdat die voor mijn Forpussen te hard bleken. Na een dag of vier aten ze uitsluitend het mengsel van krachtvoer en Bingomaaisel. Hierna verminderde ik steeds meer het aandeel krachtvoer en vergrootte het aandeel van de korrels. Juist in deze periode begonnen mijn vogels er slecht uit te zien.

Hun verenpak zat niet meer zo strak en ze sliepen overdag heel vel, terwijl ze op twee poten rustten. Ze zaten echt "bol". Toch zetten ik door, zodat ze na drie dagen 100% gemalen Bingokorrels aten. Geleidelijk werden ze wat actiever en begon hun verenpak op te knappen. Kortom, na ruim een week was het eigenlijke overwinnen ten einde. Wat opviel en nog steeds opvalt is dat de vogels nu meer water drinken dan vroeger. Hierbij vallen er steeds restjes poeder uit hun snavel, zodat dit sneller verontreinigt. Een nadeel vind ik overigens dat er veel meer ontlasting geproduceerd wordt in vergelijking met zaadgevoerde exemplaren.

Tevens is deze ontlasting minder compact dan vroeger.

Inmiddels eten mijn vogels nu zo'n twee maanden de complete korrels en ik ben heel tevreden over de conditie van mijn koppeltje. Intussen maal ik de korrel niet meer zo fijn, hierdoor wordt het knabbelgehalte van voer een stuk verhoogd. Ondanks alles blijven mijn blauwvleugeltjes dol op.....zaden. Daarom geef ik elke avond een klein beetje zaadmengsel voor dwergpapegaaien. Hier wachten ze 's avonds echt op en ze eten inmiddels zonnepitten bijna uit mijn hand. En dat, terwijl het de schuwste vogels zijn die ik bezat. Deze voedseltemheid vind ik dan ook een bijzonder prettige bijkomstigheid.

Jan Versloot
Woerden

Dagboek van een hobby

3. Een teleurstelling

Het geruzie en gekwetter van de parkieten hield maar aan. Tot ergernis van de burens. Zoals in het vorige artikel-tje is gezegd, woonden er nog meer gezinnen in dit pand.

Een gezin had een slaapkamer, die boven ons voorportaal was. Het echtpaar sliep daar. De echtgenoot werkte diep in België. Hij pendelde iedere dag op en neer. Dat betekende vroeg uit de veren, maar ook vroeg naar bed. Om negen uur lagen ze al. Hier hielden de parkieten geen rekening mee. "Het is alsof ze naast m'n bed staan", klaagde de buurman, "doe daar eens iets aan".

Dat werd moeilijk. Het voorportaal was de enige plaats voor onze parkieten. Je kunt een dier niet leren na negen uur geen burengerucht meer te maken. Zelfs al maakte ik hun verblijf donker, ze bleven ruzie maken.

We hadden goede burens en wilden dat zo houden. Er moest iets gebeuren. Met de toch wel onredelijke gedachte, dat de buurman maar werk moest zoeken dichterbij huis, besloot ik toch de parkieten weg te doen.

Zaterdag 8 augustus 1959: een zwarte dag in de nog prille vogelliefhebberij. Op de brommer bracht ik alle parkieten naar een handelaar, vijftien kilometer van ons dorp verwijderd. Het was mooi zomerweer. Voor het vervoer waren de parkieten goed verpakt, zodat ze geen schade ondervonden.

We hadden het er thuis al over gehad nog een paar vogeltjes bij te kopen. De handelaar had een groot assortiment en ik kon alles rustig bekijken. Stelde vragen over de vogels, die ik

direct bij het zien al wilde hebben. Door bij het geld dat ik voor de parkieten kreeg, nog wat bij te leggen, kon ik nieuwe vogels kopen. Het werd een koppeltje staalvinken en een koppeltje tijgervinken. Verrukt over deze aanwinst werd de terugreis aanvaard.

We hadden van deze vogeltjes niet lang plezier. Het koppeltje tijgervinkjes lag op 10 augustus dood. Ik belde de handelaar op. Zijn antwoord was: "Zo gauw de vogels bij mij de deur uit zijn, is de verantwoording voor de koper". Op 26 augustus was het popje van de staalvinkjes dood en 2 oktober het mannetje. Dat was een teleurstelling. Maar ik ging door met mijn hobby.

We kregen een nieuwe woning met een grote tuin. Hier lag een mooie mogelijkheid tot bouw van een volière en uitbreiding van de hobby.

ysel

De Rode Kroongors

Een opvallende Zuid-Amerikaanse soort

Tekst en foto's: Cyril Laubscher. Vertaling: Peter Otten

(alle rechten voorbehouden)

In Zuid-Amerika komen veel vinken en andere zaadetende soorten vogels voor, maar het meest attractief is de Rode Kroongors (*Coryphospingus cucullatus*). Dit 14 centimeter grote roodbruine juweeltje heeft elke vogelkweker die in het kweken met meer exotische vinken geïnteresseerd is, veel te bieden.

Deze gors hoort oorspronkelijk thuis in Guyana, waar hij plaatselijk voorkomt, verder in zuid Brazilië, Uruguay, Paraguay, Bolivia en Argentinië. Ze komen bij voorkeur in droge gebieden met struiken voor, waar men ze kan zien zoeken naar zaden en insecten die het belangrijkste deel van hun voedsel vormen. Het is een algemene soort die echter niet vaak te zien is bij menselijke bebouwing. Buiten het broedseizoen vormen ze grote groepen met andere zaadeters.

In rust is de kroon van het mannetje van deze Rode Kroongors gewoonlijk voornamelijk zwart met in het midden een dunne rode centrale streep, maar dat verandert drastisch als het mannetje een vrouwtje het hof maakt, of anderszins is opgewonden. Dan wordt het scharlaken rode centrum van de kroon in al zijn schoonheid getoond!

Het vrouwtje mist de zwart met rode kroon, maar heeft een kuif en toont ook nog de smalle witte oogring (een kenmerkende eigenschap vergeleken met gelijk gekleurde Zuid-Amerikaanse vinken-vrouwtjes) en het heeft ook

De/

essel

Over Kanaries gesproken

ZANG • KLEUR • POSTUUR

Kweken met mozaïeken

In het decembernummer van 1997 staat op bladzijde 528 een beschrijving van de mozaïektekening zoals die wordt gevraagd en staat beschreven in de 'Standaardeisen voor Kleurkanaries' van onze bond. Tevens geven 2 afbeeldingen duidelijk het verschil tussen de poptekening (figuur A) en de mantekening (figuur B) aan.

Zoals in het artikel aangegeven, is het bij een gerichte kweek noodzakelijk, om of in de richting van de mannen of die van de poppen te gaan. Doen we dit niet, en rommelen we maar wat aan, dan zullen we de mogelijke fouten zoals die verder in de tekst staan aangegeven veelvuldig tegenkomen. Dat hier nog te weinig op wordt gelet, kunnen we regelmatig op onze tentoonstellingen zien. Popjes die over het gehele lichaam te veel rood of geel laten zien komen we nog te veel tegen op de keurtafel. Dit geldt misschien nog wel in grotere mate bij de mannen. Echt mooie maskers en goed afgebakende borst-, schouder- en stuittekeningen komen we eigenlijk helaas maar zelden tegen.

De liefhebbers die wel kans zien om met een mozaïekkanarie 91 of 92 punten te scoren, mogen we gerust tot de specialisten rekenen! Deze vogels zijn dan ook altijd een lust voor het oog. Toch is het voor een ieder mogelijk, om tot dergelijke successen te komen. In de eerste plaats moeten we starten met de geschikte vogels. Hier is best wel aan te komen, maar we moeten er wel wat voor doen.

Of we nu mozaïeken gaan kweken in de vetstof- of de pigmentserie, het mozaïekpatroon moet aan dezelfde eisen voldoen. Natuurlijk komt het bij beide series niet gelijk over. Bovendien spelen ook die plaatsen waar we de mozaïektekening niet waarnemen een rol in de totale beoordeling van de vogel.

De vogels in de vetstof kleuren geel en rood, met of zonder deivoortint moeten buiten de tekening helderwitte veervelden tonen.

Denk hierbij aan de grote verschillen in uiting van tint bij de recessief witte kanaries! Ook de "blankmozaïeken", zoals we ze ook wel eens noemen, hebben een witte grondkleur.

Bij de gepigmenteerde mozaïeken spelen andere zaken mee. Zo zullen de pootjes en snavel van een 'zwart met geel mozaïek' zeer donker tot zwart van kleuruiting moeten zijn. De 'agaatopaal met geel mozaïek' die de hele zomer in een buitenvlucht heeft gezeten kan hierdoor te donkere pootjes hebben, terwijl die bij deze vogels eenkleurig, niet te donker moeten zijn.

Ook een bestreping in het rugdek kan erg breed, lang en niet onderbroken, of juist te vaag zijn. Al deze minpunten komen het punten totaal niet ten goede.

In de standaardeisen staat hierover kort doch duidelijk aangegeven, wat er gewenst wordt: de gepigmenteerde veervelden moeten aan dezelfde eisen voldoen als bij vergelijkbare vogels zonder mozaïektekening', rekening houdende met het feit dat die omschrijving vaak gebaseerd is op pop- of mantype.

Het kweken van pop-types (type-1):

De pop moet voldoen aan de reeds eerder omschreven eisen. Zij moet zeker niet meer geel of rood tonen dan gewenst. Hier is dus een goede tentoonstellingsvogel ook een goede kweekvogel, voor wat betreft haar uiterlijk. Dit geldt zeker niet voor de bij deze pop behorende man. We vragen een man met een minimum aan geel en roodvelden. Dit betreft ook het masker, wat zo minimaal mogelijk dient te zijn. Er wordt vaak gesproken over een 'gespleten masker'. Dit houdt in dat het masker

boven de snavel geheel of nagenoeg geheel onderbroken is. U begrijpt dat dergelijke mannen geen hoge ogen gooien op de keurtafel.

Het kweken van man-types (type-2):

In dit geval is het dus andersom. Het popje moet het geel of rood wat maximaler bezitten, als gewenst bij een goede showvogel. De aanzet tot een masker kan bij deze popjes soms vrij ver doorlopen. De man in deze kruising kan een mozaïek vogel volgens de standaardeisen zijn.

De beschrijving van de partners is wat moeilijk, omdat de man en pop op elkaar afgestemd moeten zijn, dat wil zeggen, dat wat de een wat te kort komt, de ander wat ruimer dient te bezitten.

Bovendien vererven deze vogels veelal niet wat ze uiterlijk tonen. Uit eenzelfde ouderpaar komen soms hele goede en eveneens niet gewenste vogels. Het is evenals met andere kleurlagen een kwestie van uitproberen en met de opgedane ervaring verder gaan. Dat steeds weer bezig zijn om tot een zo goed mogelijk resultaat te komen is juist het mooie van de vogelhobby.

Ter afsluiting de meest voorkomende FOUTEN in de mozaïekserie:

VERSCHIJNINGSVORM (per type)

TYPE-1:

OOGSTREEPJES: niet scherp, te lang, te kort, niet op de juiste plaats.

BORSTTEKENING: te groot, te klein of niet aanwezig.

SCHOUDERTEKENING: te groot of niet scherp afgetekend, loopt te ver door in de vleugelpennen.

STUITTEKENING: niet scherp begrensd.

VETSTOFKLEUR: komt door boven de snavel, in rugdek en in de staartpennen.

TEKENING: aan kop en/of schouders niet symmetrisch

TYPE-2:

MASKER: onderbroken, te groot, niet scherp afgetekend, buigt achter het oog naar beneden.

BORSTTEKENING: niet voldoende gescheiden van masker en flanken, te groot of te klein.

SCHOUDERTEKENING: te groot of niet scherp afgetekend, loopt te ver door in de vleugelpennen.

STUITTEKENING: niet scherp begrensd.

VETSTOFKLEUR: komt door in rugdek, nog zichtbaar in de staartpennen.

TEKENING: aan kop en/of schouders niet symmetrisch.

KLEUR/BIJKLEUR (type 1 en 2)

BORST: niet bewolkt genoeg of te veel bewolkt.

SCHOUDERS: te zwak gekleurd (wazig).

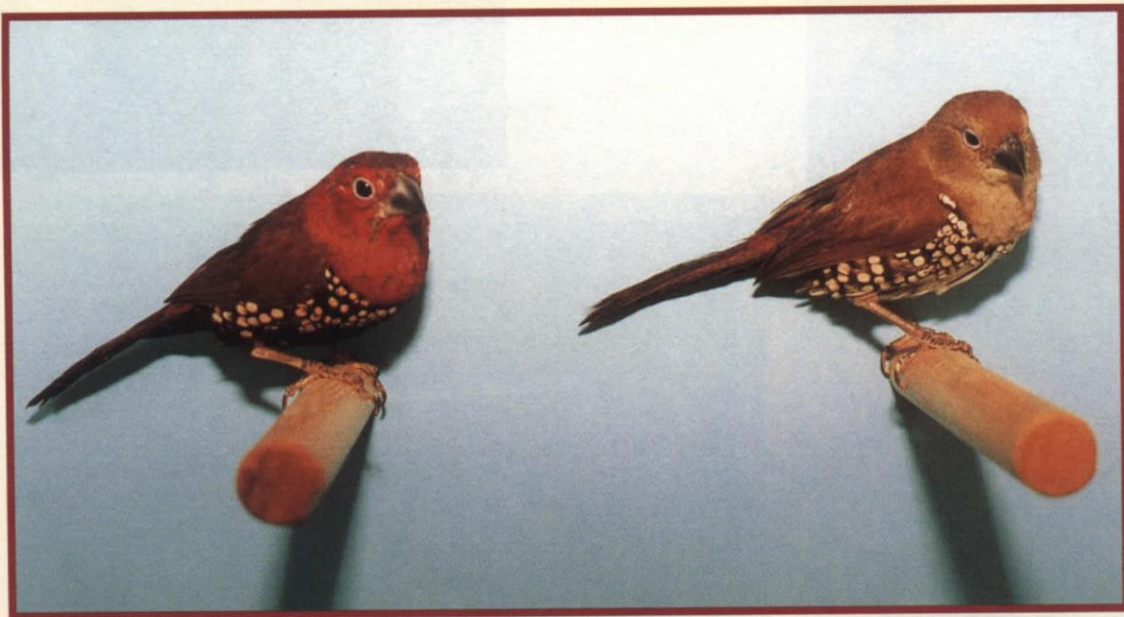
VETSTOFKLEUR: te zwak en/of onzuiver van kleur en/of niet egaal (vlekkerig). Te weinig schimmel.

We zien, dat er aan de kleurkanarie met de mozaïektekening nog al het een en ander fout kan zijn. Buiten deze zaken, moeten we als bij iedere kleurlagen, ook nog terdege rekening houden met de algemene kenmerken, zoals vorm, grootte en bevedering. Als we desondanks toch een fraai exemplaar kunnen brengen, dan is de voldoening des te groter! Gewoon eens proberen.

Piet Wassenaar

De Parelastrilde

"De parelastrilde staat in de belangstelling van een aantal mensen", schreef de heer Herwijnen in het oktober nummer van verleden jaar in een stukje over deze vogel en zijn problemen. De heer A. Wevers heeft het een en ander uitgezocht en dit samengevat en op papier gezet.

HYPARGOS margaritas

Een weerzien na ongeveer 30 jaar

De parelastrilde wordt ook wel genoemd de rose druppel-astrilde. Dit soort leeft in kleine groepen in het zuiden van Mozambique en Swaziland, waar ze zich in struiken en bomen ophouden. Er zijn geen ondersoorten, de lengte is 12,5 cm.

Parelastrilden voeden zich hoofdzakelijk met trosgierst en mierenpoppen. De mannetjes hebben een roodbruine bovenzijde. De kop, hals, teugels, keel en de bovenkant van de borst zijn dof rood, evenals de bovenstaartdekveren. De buik is zwart, terwijl aan de zijkanten van het lichaam een groot aantal rosewitte stippen voorkomt. De ogen zijn omgeven door een lichtblauwe rand, in sterk contrast met de donkerbruine iris. De pootjes zijn leiblaauw, de snavel blauwgrijs. Bij het popje is de onderzijde in het midden licht van kleur, maar naar de flanken zwart, evenals bij het mannetje zijn deze bezet met rosewitte vlekjes.

Het popje kan gemakkelijk van het mannetje worden onderscheiden doordat de delen die bij het mannetjes rood-

bruin zijn en nogal fel afsteken, bij haar grijs zijn en minder scherp afgetekend. Hieraan is het ook gemakkelijk te onderscheiden van de zeer nauw verwante druppel-astrilde; bij dat popje hebben namelijk de overeenstemmende veerpartijen een bruingele, soms naar roodbruin overhellend kleur.

Volgens oudere vogelliefhebbers is het zo'n dertig jaar geleden dat deze vogels voor het eerst in Nederland werden ingevoerd. Over kweekresultaten in Nederland is weinig bekend.

Maar vanaf half februari 1997 werden deze vogels weer aangeboden. Een bekende vogelhandelaar uit Didam die deze zending uit Afrika binnen kreeg, vertelde mij dat in de kisten ongeveer 150 parelastrilde zaten: mannen en poppen. Tussen deze parelastrilde zaten enkele bruine, moeras en dufresne astrilden.

In maart kwam nog eens een zending binnen van 60 parelastrilden: deze zaten samen in een kist met donkerrode, rose, zwartbuik en wijnrode amaranten. Van deze vogels die allemaal in prima conditie verkeerden, heeft slechts 1 vogel het niet overleefd bij deze handelaar. De vogels

die werden aangeboden vonden grif hun weg bij de liefhebbers. Na dit aangehoord te hebben, kwam bij mij de vraag op waarom de parelastrilde in het verleden altijd als een probleem vogel bekend stond.

In het boekje "Exotische vogels in kleuren" van Chr. van Walraven uit 1968 schrijft hij het volgende over de parelastrilde. AHet is met de parelastrilde wat wonderlijk gesteld. Hoewel deze vogel in 1844 reeds door de bekende ornitholoog Hugh E. Strickland werd beschreven en naar gegevens van Reichenbach zelfs in 1832 reeds een enkel exemplaar in Duitsland zou zijn ingevoerd (in de collectie van Vorst van Esslingen volgens A. Rutgers) duurde het tot 1933 eer een groot aantal parelastrilden naar Engeland kwam. Hierna hoorde men niets meer van deze vogels tot in 1961 de firma Woestendiek in Duitsland weer parelastrilden te koop aanbod. Het waren vrijwel alleen mannen, die zeer zwak waren en waarvan het merendeel al spoedig dood ging.

De oorzaak hiervan was onbekend, tot het de heer Woestendiek lukte de parelastrilden zo te vervoeren dat er bijna geen slachtoffers meer voorkwamen. Hij nam proeven met kleine zendingen parelastrilden en had al gauw succes. Hij constateerde namelijk dat steeds die vogels in leven bleven, die niet in contact waren geweest met andere prachtvinken soorten. Hij gaf zijn vangers opdracht de parelastrilden goed gescheiden te houden van andere vogels en hiermee had hij succes. Een verklaring voor dit wonderlijke verschijnsel kan niet worden gegeven, maar voor de vogelliefhebber is het belangrijkste dat de vogels in leven blijven."

Verder schrijft de heer Walraven dat de parelastrilde zeer veel lijkt op de druppelastrilde, maar dat er toch duidelijke verschillen zijn, kijkt u maar eens naar de kleur van de bovenkop van beide soorten; parelastrilden zijn ook wat slanker en minder fors.

Begrijpelijk is dat men enige tijd heeft aangenomen dat de parel- en druppelastrilden 2 rassen waren van dezelfde soort. Toen echter druppelastrilden werden waargenomen in het zelfde gebied waar de parelastrilden verblijven, zonder dat dit tot vermenging leidde, was het duidelijk dat we hier met 2 verschillende soorten te maken hadden.

Omdat poppen nog gevoeliger zijn voor contact met andere prachtvinken dan mannen, stierven deze vrijwel altijd tijdens het vervoer. Nu de parelastrilden gescheiden van andere vogels worden vervoerd, worden ook paartjes te koop aangeboden.

Na bovenstaande zal het wel duidelijk zijn dat deze prachtige vogels niet in een gezelschapsvolière kunnen worden ondergebracht, tenzij deze uitsluitend met soortgenoten is bevolkt.

Tot slot schrijft hij dat er tot voor kort over broedresultaten met parelastrilden niets bekend was. In 1967 is het echter de bekende Zwitserse kweker Dr. Burkard, die reeds met zoveel vogelsoorten broedsuccessen behaalde, gelukt om een paartje parelastrilden tot broeden te krijgen. Helaas zijn op dit ogenblik nog geen verdere gegevens hierover beschikbaar (Chr. Walraven).

Maar de heer Frans Robiller beschikte in zijn boek "Prachtvinken" uit 1991 wel over de gegevens van een brief van Dr. Burkard, hij schreef als volgt: "De parelastrilde behoort tot het zelfde geslacht als de druppelastrilden, ze zijn nauw aan elkaar verwant. Uiterlijk lijken de twee soorten sterk op elkaar, maar de zang is verschillend. Die van de parelastrilden lijkt op de zang van de vuurvink."

De eerste grote zending kwam pas in 1961. De vogels doorstaan het transport goed maar blijken in de acclimatisa-

tieperiode kieskeurige kostgangers. Ook Burkard bevestigt dat, op slechts één paartje na stierven al zijn vogels binnen 3 tot 4 maanden. De eerste geslaagde kweekresultaten kwamen bij Dr. Burkard tot stand. Een paartje dat hij al twee jaar bezat, bouwde in een nestkastje, dat ongeveer 1 meter boven de grond was opgehangen een bolvormig nest met een sluipgang van ongeveer 3 cm. Aan beide zijden daarvan bleven er een paar lange grashalmen, waarmee het nestje was samengesteld, naar beneden hangen. Het legsel bestond uit 4 eitjes waarvan er 3 uitkwamen. De jongen hadden een rose- vleeskleurige huid met op het kopje een paar donsveertjes (Frans Robiller).

In de "Encyclopedie voor de vogelliefhebber" van A. Rutgers is ook zijn mening dat, zo schrijft hij: "oorspronkelijk zullen parelastrild en druppelastrild wel tot de zelfde soort behoord hebben, thans komt de eerste voornamelijk in drogere streken voor, de laatste langs de kust en langs de rivieren. Met deze verschillend gearde woongebieden gaat vaak een wijziging van kleuren van het verenkleed samen. In vochtige streken wordt een dieper rood aange-troffen."

Wie na het lezen van deze geschiedenis van deze bijzondere maar wel prachtige vogel toch nog de moed kan opbrengen om met deze vogel te proberen te kweken, wens ik daarbij veel succes. Ik hoop dan ook, nadat Dr. Burkard de eerste in Europa was, de eerste eigenkweek parelastrilden in Nederland op de Bondsshow van de N.B.v.V. eens te mogen zien.

A. Wevers
Haaksbergen

Grootste overdekte vogelmarkt van Europa

Vogelweelde Meppel e.o.

Organiseert op **14 maart 1998** weer haar wijd en zijd bekend staande vogelmarkt. Deze wordt als vanouds gehouden in de Markthallen te Meppel.

GEOPEND VAN 11.00 - 16.00 UUR.

Wij verzoeken de h.h. handelaren en liefhebbers dringend gezonde vogels te koop aan te bieden en ze inschone kooien / lopers te plaatsen. Handelaren moeten vóór 9 uur binnen zijn. Geen kwartels of duiven. art.3 van de veewet.

Voor extra GRATIS parkeerruimte dienen bezoekers P borden te volgen.

Reserveer op tijd. VOL=VOL

H.H. Handelaren telefonisch standruimte te reserveren is verplicht, dagelijks van **19.00-21.00 uur** tot woensdag voorafgaand aan de markt bij [Thijs Lugtmeijer, tel. 0522-256554](mailto:Thijs.Lugtmeijer@meppel.nl).

Deze markt keert elk jaar terug op de 2e zaterdag van maart en oktober.

Wij verwachten u dus ook weer op onze markt van **10 oktober 1998**.

E E R S T E K W E E K I N N E D E R L A N D ?

Kweekverslag van de
Grijskoplijster

(Turdus rubrocanus)
of in het Engels Grayheaded thrush

De vogels heb ik sinds 1991 in mijn bezit. Het oorspronkelijke leefmilieu van deze vogels is de westelijke Himalaya. Volgens Dhr. Warner, waar ik de vogels van gekocht heb, zouden er nog geen kweekresultaten van deze vogels bekend zijn. Over de zang van deze vogel was dan ook niets bekend. De vogels die ik gekocht had bleken overigens een koppel te zijn wat ook goed te zien was aan de kleur van de kop. De pop heeft een middel grijze kop en de man een donker grijze kop, voor het overige zijn de pop en man qua kleur aan elkaar gelijk.

Ik heb ze gehuisvest in een volière zonder nachthok maar wel gedeeltelijk overdekt en beschermt tegen wind en regen. In de zelfde volière bevinden zich ook nog een koppel kleine goudvinken en een koppeltje Europese sijnzen. De beplanting in de volière bestaat uit meerdere coniferen, een dennenboom en een lijsterbes. De zang van deze vogels heeft grote gelijkenis met de zang van een Witmaskerdamalijster en Grijskaplijsters. Ik merkte namelijk in eerste instantie het verschil niet eens op. Toen ik mij op een keer in de volière bevond, viel het mij op dat bij het zingen de eindtoon een hoge, lang aangehouden, scherpe toon was.

De voeding is te vergelijken met het voedsel wat ik andere in mijn bezit zijnde lijsters aanbied en bestaat uit fruit, met name appels, een goed universeel voer vermengd met wat meelwormen, rozijnen en bessen van de cotoneaster en lijsterbes. Tevens doe ik een gekookt ei en jonge kaas, klein gesneden, door het universeelvoer heen.

Over het kweken met deze vogels het volgende: Al een aantal jaren broeden ze waarbij ze een nest maken wat overeen komt met dat van onze merels en lijster. Het probleem waar ik elke keer tegenaan liep was dat de vogels een dag of twaalf oud werden en daarna uit het nest werden gegooid dan wel in de steek werden gelaten (te veel verse meelwormen). Dit jaar 1997 hadden mijn vrouw en ik besloten, toen de vogels eenmaal jongen hadden, het voedingspatroon radicaal te wijzigen.

Als voedsel werd verstrekt het reeds eerder genoemde universeelvoer, met als extra geen verse meelwormen, maar meelwormen die eerst drie weken gevoerd waren met brinta (u weet wel, waar u ook groot mee bent geworden). De meelwormen werden voor dat ze werden aangeboden aan de vogels, een minuut gekookt en vervolgens bestoort met opfok- en universeelvoer. Tevens werden de vogels op regelmatig voorzien van regenwormen die ik betrok bij een wormkweker.

Over de broedresultaten kan ik u het volgende vertellen. Op 29 mei 1997 ontdekte ik een aan de buitenkant slordig gebouwd nest maar die aan de binnenkant keurig bepleisterd was met droge modder, zoals bekend van zijn verre neef de Turdus merula, beter bekend onder de naam merel en in Twente specifiek bekend onder de naam Gieteling. Bij inspectie ontdekte

ik op 2 juni een ei, daarna op 4, 6 en 8 juni nogmaals een ei: totaal 4 eieren dus. De eieren zijn qua grootte en kleur te vergelijken met de eieren van de eerder genoemde Turdus merula met dit verschil dat over het hele ei vaal bruine vlekjes werden waargenomen en er een concentratie van deze vlekjes voorkwamen bij de stompe kant van het ei. Na veertien dagen broeden viel mij op dat wanneer ik de volière in kwam, de vogels erg nerveus reageerden en met schelle waarschuwingstonen mij probeerden te verjagen.

In tegenstelling tot de grijskap lijster die in dat geval een regelrechte aanval op mijn hoofd zou hebben uitgevoerd. Bij een inspectie van het nest werd mijn vermoeden bevestigd: er lag een jong in. De daarop volgende drie dagen ook weer elke dag een jonge lijster.

In de hoop dat onze nieuwe voedermethode succesvol zou worden, zijn we begonnen met het voedsel te verstrekken met een samenstelling zoals eerder genoemd in dit verhaal. En waarachtig, het werkte. Na vijf dagen was ik niet meer in staat om alle vogels te voorzien van een passende gesloten voeding (4mm).

Op onverklaarbare wijze was op een dag een jong weg en een dood, de andere twee waarvan een geringd, groeiden voorspoedig en lijken op dit moment als twee druppels water op pa en ma lijster.

Op 15 juli 1997 vond ik weer een ei, wat uiteindelijk weer een totaal van vier opleverde. Ook hiervan heb ik er twee kunnen ringen; de andere twee jongen waren reeds te groot om te ringen.

Op dit moment ben ik de trotse bezitter van een aantal gezonde grijskop lijsters en mocht het zo zijn dat er nog niet eerder in Nederland met deze vogels gebroed zou zijn, dan zal ik zeker mijn vogels laten zien op de clubshow en de Bondskampioenschappen in Breda. Tevens zal ik dan een verzoek doen voor een oorkonde eerste kweek.

*Jan Pinkster
Telefoonnummer: verkrijgbaar via het
Bondsbureau*

KALENDER 1998

Ceresamadine

De Ceresamadine heeft als verspreidingsgebied het oosten van Australië, van Queensland in het noorden tot in Victoria in het zuiden.

Gewoonlijk houden deze prachtvinken zich op in paren of betrekkelijk kleine groepjes. Het meest zijn ze te zien op uitgestrekte graslanden of ander open terrein dat aan water grenst. In deze gebieden blijven ze vrijwel het gehele jaar als standvogel. Een ander gewild leefgebied vormen de uitgestrekte savanne met onder het boomte een vrij dichte ondergroei. Is er geen water in de buurt, dan gaan de vogeltjes rondzwerven. Het voedsel zoeken geschiedt veel op of vlak boven de grond, waar de diertjes zich te goed doen aan zaadjes van grassen en planten. Tijdens het foerageren klinkt soms een zacht "tjip", bij verontrusting een vrij luid "pjiet". De eigenlijke zang is nauwelijks hoorbaar.

Bij het naderen van de broedtijd - september tot januari - gaan de paartjes op zoek naar een geschikte nestplaats. Het nest heeft de vorm van een fles en heeft een lengte van circa vijftien cm. Het wordt gemaakt van droge grasstengels en vezels. Aan de binnenkant bevinden zich droge blaadjes en veren.

De toekomstige kinderkamer bevindt zich vrijwel nooit op grote hoogte. Gewoonlijk is het aan het lange gras bevestigd, tussen distels en soms in een lage struik. Een voltallig legsel bestaat uit vijf tot zeven witte eitjes. Zij worden in een dag of twaalf uitgebroed. Het kroost verlaat de "fles" als het ongeveer drie weken oud is.

In het boek "Birds" van Matthew M. Vriends las ik iets dat ik u niet wil onthouden. Hij schrijft (vrij vertaald): "Om de een of andere onverklaarbare reden kunnen deze vogeltjes plotseling dood neervallen, zonder enige aanwijsbare oorzaak". Heeft een van de lezers dit ooit meegemaakt?

Meindert de Jong

De
sel

De werkgroep besmettelijke vogelziekten

Gezien het belang van de problematiek van besmettelijke vogelziekten voor de vogelliefhebberij in het algemeen en de verstrengeling er van met andere (ook gezondheids-) facetten binnen de hobby, vindt de werkgroep -uit samenwerkingsverband van de Nederlandse vogelbonden- een brede discussie met besturend vogelland noodzakelijk. Doel is om nu een visie neer te zetten en te komen tot een door alle vogelbonden gedragen beleidsplan.

Aanleiding tot de oprichting van deze werkgroep (WBV) waren besmettelijke vogelziekten in 1990. Een van de taken is het geven van informatie over besmettelijke vogelziekten. Besmettelijke vogelziekten kunnen (en zijn soms al) een bedreiging zijn voor vogelbestanden en kunnen zelfs een bedreiging zijn voor het voortbestaan van soorten in gevangenschap. Zo zijn we nog te weinig geïnformeerd over de 'zwarte stip' bij kanaries, de draainekziekte bij neophema's, de ernstige virusziekten en de massale sterfte hiervan bij Gouldamadines. Bij papegaaien kennen we snavel- en veerrotziekte, polyomavirus, kliermaagdilatatatie virus, herpesvirus enz.. Bij de besmettelijke ziekten gaat het bijna altijd om structurele problemen. Denk nog even terug aan de pseudo-vogelpest. De werkgroep constateert verder ook dat het gaat om virusziekten waarvoor geen medicijnen/behandeling beschikbaar voor zijn. Met andere woorden, de problematiek moet toch serieus genomen worden. Als er niets gedaan wordt, kan dat consequenties hebben voor de vogelliefhebberij.

Immers, in de toekomst zal de liefhebberij het vooral moeten doen met de vogels, die binnen de avicultuur worden gehouden; het gevangen nemen in de natuur zal tot een verleden gaan behoren. Men denkt dat de ernst van de situatie niet altijd voldoende wordt ingezien en dat het idee leeft dat het wel niet zo'n vaart zal lopen. Het kweken van mutaties op zichzelf is geen probleem als er maar gewaarborgd wordt dat er met de oorspronkelijke wildvorm/kleur ook op een serieuze manier blijvend mee gekweekt wordt en dus behouden blijft voor de toekomst. De 'degeneratie' van vogels is een reden van toenemende problemen binnen de liefhebberij.

Men ziet in het toenemen van de jaren een minder goede levensverwachting en slechtere kweekresultaten. Dit laatste is het geval bij kanaries en parkieten. Deze gegevens zijn ernstig genoeg om zich te beraden voor de toekomst.

In het algemeen kan er gesteld worden dat door volgende oorzaken het voortbestaan van soorten in gevangenschap bedreigd worden:

**mutaties
inteelt
hybridisering/kruisingen
ontbreken van natuurlijke selectie
besmettelijke ziektes**

Bij het aankopen van vogels (met name de duurdere en de moeilijk te houden soorten) is het nog niet alledaags dat deze een medische keuring ondergaan. Verkopers staan nog steeds negatief tegenover deze vraag van kopers. Toch zou deze manier van werken zijn vruchten kunnen opleveren ook voor het eigen bestaande vogelbestand, wanneer op deze wijze frequente controle wordt doorgevoerd, zodat dit kan resulteren in de verhoging van de kwaliteit en de gezondheid van ieders vogelbestand. Enkele kernwoorden rond deze problematiek zijn angst, onwetendheid, kosten en vertrouwen. De werkgroep is bezig een concept uniform koopcontract tegen het licht te houden, dat uiteindelijk mogelijk door alle vogelbonden gedragen en ondersteund kan worden ter aanbieding aan de leden.

In de relatie tussen avicultuur en soortbehoud in de natuur heeft de vogelliefhebberij een grote verantwoordelijkheid voor wat betreft de toekomst van de vogels binnen de avicultuur. Er wordt de laatste tijd in toenemende mate aandacht besteed aan projecten ter bescherming van bedreigde diersoorten in de natuur. Ver-

schillende organisaties zijn op dit gebied al actief en er worden integrale, internationale kweekprogramma's opgezet om bedreigde diersoorten in gevangenschap te behouden, met name vanuit de dierentuinwereld. Binnen Europa zijn er de E.E.P. programma's, waar ook liefhebbers aan kunnen deelnemen. Ook is gesproken over eventueel aansluiten van de werkgroep bij internationale organisaties. Er is gekeken naar motivaties en doelstellingen van de International Aviculturist Society (IAS) en het World Parrot Trust (WPT). Vooral de eerste organisatie komt in aanmerking vanwege zijn bredere werkwijze over de vogels in het algemeen.

De WBV wil een langere termijnvisie formuleren en dit opnemen in een beleidsplan. Thema's zijn onder andere professionalisering, goed PR beleid, communicatie, samenwerking met industrie, intensievere contacten met overheid (AID en Ministerie van LNV), scholing en kwaliteitssystemen. In de bijeenkomst van 29 januari jl. is met name ook gesproken over de invulling van dit beleidsplan, zowel voor de korte als ook de lange termijn. Van belang hierbij zijn het verkrijgen van de financiële middelen. Contacten met de overheid moeten duidelijk maken welke goede geldelijke armslag er kan ontstaan om gericht een beleidsplan te kunnen uitvoeren, naast een bijdrage van de diverse vogelbonden.

Tot zover deze informatie over de WBV. De afgevaardigde in de werkgroep van de NBvV is H.H. Kruiper, te bereiken op het bondsbureau in Bergen op Zoom. Voor vragen, opmerkingen, bijdrages, suggesties kunt u met hem contact opnemen.

Vogels van het regenwoud

een ornithologische ontdekkingsreis door het regenwoud door EDDY CADEYNE

DEEL 3

Zelf een stukje tropisch paradijs in eigen tuin?

inleiding en installatie:

Misschien een vreemde titel voor een artikel in onze reeks over de regenwoudvogels, maar het was de bedoeling om na een uitgebreide inleiding van twee uitvoerige artikelen over het tropisch regenwoud en haar bewoners in de vrije natuur, ook een link te leggen met de tropische woudvogels die u misschien in uw bezit heeft. Heeft u er al eens aan gedacht om uw gevederde vrienden onder te brengen in een heus stukje tropenparadijs? Bent u misschien van plan om er een aan te leggen?

Wij geven graag een overzicht van wat er zoal in moet en in kan, wat de mogelijkheden zijn, welke planten bruikbaar zijn enz ...

Onder een 'regenwoudvolière' zoals ik dit wens te noemen, verstaan we een volière of vrije vlucht waarin tropische vogels kunnen worden gehuisvest en waar alle elementen uit een heus regenwoud zoveel mogelijk aanwezig zijn.

Het is logisch dat in onze klimaten en onze contreien dergelijke 'regenwoudconstructies' gesloten gehelen zijn, dus volledig uit glas of kunststof opgetrokken, of waarvoor eventueel een houten en/of aluminium plantenkas zelfs goed bruikbaar is.

Over de afmetingen en vormgeving hoeven we het hier niet te hebben: deze wordt best zelf overwogen, naar ieders ruimte, budget en tijd.

Laten we niet vergeten dat de regenwoudvogels die hier een dak zullen vinden niet tegen koude en langdurige regen bestand zijn, en dus moeten kunnen beschikken over een *gelijkmatige en constante verdeling en aanwezigheid van temperatuur, luchtvochtigheid en dergelijke ...*

Onder kunstmatige omstandigheden zal dit alles, dus vooral de temperatuur en vochtigheid binnen de ruimte, goed moeten geregeld en bijgestuurd worden.

Om de luchtvochtigheidsgraad op peil te houden en controleren kan een *hygrometer* worden opgehangen zodat we op geregelde tijdstippen de RV kunnen aflezen.

Een *nevelinstallatie* zorgt voor de nodige, dagelijkse vochtigheid en nevel, of er kan een *sproei-installatie* worden gebruikt die dagelijks voor een flinke 'regenbui' zorgt, net als in een echt regenwoud!

Deze hoge luchtvochtigheid dient liefst tussen de 90 en 95% te liggen, dus erg hoog te zijn, en deze kan ook eenvoudigweg worden bijgesteld door het aanleggen van een *vijvertje*, *waterplas* of een heuse *waterval* die vanzelf voor enige vochtigheid zorgt.

Zoals gezegd, speelt ook de binnentemperatuur een belangrijke rol. Deze dient tevens zoveel mogelijk constant te blijven, en lijkt ons ideaal ergens tussen de 20 en 25 graden.

In koude periodes dient dus *bijgestookt* te worden en in de volière kan *vloer- of buisverwarming* worden aangelegd.

Wanneer de temperatuur te hoog opklimt kan worden bijgestuurd door het openen van ramen (indien deze met

gaasnetten worden overspannen uiteraard) of de luchtvochtigheid bij te sturen.

Hang steeds een *thermometer* in de kas of volière, zodat je steeds weet hoe warm het is.

Hoge vochtigheid en voldoende warmte, zijn twee basisfacetten van een stukje oerwoud op zakformaat, maar op zich nog geen echt 'oerwoud'.

Er ontbreken nog elementen: in een woud vindt men ontelbare attributen: bomen, planten, boomstammen, rotte stukken hout, lianen, wurgplanten, kruiden ...

Ook deze mogen uiteraard niet ontbreken.

Een goede afwisseling is niet alleen mooi om naar te kijken, maar bovendien ook erg functioneel voor de bewoners van zo'n stuk oerwoud.

Men dient er steeds voor te zorgen dat de vogels zich zo natuurlijk mogelijk kunnen gedragen en voortbewegen, dat ze schuilmogelijkheden hebben en bij mogelijk gevaar kunnen wegvlugten.

Voorzie ook voldoende klim- en rusttakken, boomstammen en zelfs stukken dood hout.

Hoe natuurlijker het geheel is afge-
werkt, hoe betere resultaten zullen
bekomen worden met de kweek en
het houden van die vogels.

Het kan dan ook nooit geen kwaad
eens in een bestaande verzameling,
dierenpark of tuin op zoek te gaan.
Mooie voorbeelden van een dergelijk
stuk 'oerwoud op zakformaat' vormen
de inmiddels sterk uitgegroeide *Bur-
gers' Bush* in het mooie Nederlandse
Arnhem; of *Americasa*, een stuk Zuid-
amerikaans tropisch oerwoud onder
glas in de dierentuin van Emmen (Neder-
land), of de prachtige tropische
vliëres en kassen in *Avifauna* (Neder-
land), *Walsrode* (Duitsland) of in
Paradisio vogelpark (Belgie) en te
Antwerpen (dierentuin).

Hier vind je treffende voorbeelden van
stuk voor stuk vogelparadijzen die
een echt voorbeeld moge zijn van een
dergelijke inrichting van eigen formaat
en budget!

Ik wil het toch niet nalaten eens twee
van deze voorbeelden verder uit te
diepen, hopelijk zet het u aan deze
prachtige tuinen en parken eens te
bezoeken ...

Laten we beginnen in het prachtige
Burgers' Bush, onderdeel van de we-
reldbekende *Burgers' Dierenpark*,
voortreffelijk en deskundig geleid door
televisiegezicht Antoon van Hooff.

Dit is wellicht het grootste stuk tropi-
sch oerwoud onder glas in de we-
reld, met een oppervlakte ter grootte
van een voetbalveld (90 bij 150 me-
ter!) en een immense verzameling
aan plantensoorten en dierlijke bewo-
ners.

Tijdens de voorzomer van 1988 werd
dit complex koninklijk geopend en in
gebruik genomen.

Het complex, dat anderhalve hectare
'natuur' omvat is maximaal zo'n 20
meter hoog en omvat onder andere
een immense, kunstmatige waterval
die 17 meter hoog is en zich een wil-
de baan naar beneden stort, en op
zich al bijzonder natuurlijk en indruk-
wekkend aandoet. Deze waterval
speelt een zeer voornamelijk rol in de
waterhuishouding en vochtigheidsre-
geling van het oerwoudcomplex, net
als in de vrije natuur.

De hal is niet gemaakt van glas, maar
bestaat uit een kunststof, die wat aan
plastic doet denken, en het dak alleen
al bestaat uit 765 luchtkussens van 3
bij 6 meter. Deze kunststofplaten
(transparante Hostaflon-
folie) laten enorm veel licht door. De
machtige constructie hangt aan niet minder
dan 8 indrukwekkende pylonen, rustend
op zware betonblokken.

De temperatuur wordt steeds con-

stant gehouden, tussen de 22 en 24
graden C. en tijdens de zomermaan-
den kan men ventileren via speciale
luiken in het dak en de wanden van
de bush-hal.

Daksproeiers zorgen voor de dagelij-
kse regenval en elke nacht wordt water
verneveld via niet minder dan 1000
sproeipunten die zich in het dak be-
vinden.

Maar de Bush zou de Bush niet zijn,
zonder de talrijke soorten planten en
dieren te vernoemen.

Hier wordt een reusachtige collectie
van ruim 25.000 planten in stand ge-
houden: er staan hoge palmbomen,
Ficus-planten, Kapokbomen, talrijke
slingerplanten en lianen, bromelia's,
tropische orchideeën, en vele tropi-

sche cultuurgewassen worden ver-
spreid over de ganse hal aan het pub-
liek voorgesteld: er is een rijstveldje
op een terras, er zijn bananenbomen,
koffieplantages, en er is zelfs een
heus Papoeaans mannenhuis nage-
bouwd, net echt.

Een landrover die zich een weg door
het oerwoud wilde banen lijkt er te zijn
verongelukt en vormt één van de vele
'trekpleisters' van de Bush.

Maar even indrukwekkend is de die-
rencollectie in de immense hal: naast
de vele kleine zoogdieren, duizenden
losgelaten insecten en mieren, angel-
loze bijen, amfibieën en kleine hage-
dissen, huizen hier ook nog kaai-
mans, een stel zeekoeien, Capiba-
ra's, Dwergotters, en ... uiteraard tien-

Foto: Rogier van der Sijpt

Foto: Ger Weriksc

Foto: Ger Weriksc

tallen vogels in vele bonte vormen en soorten.

Toen ik in april van dit jaar de hal nogmaals bezocht, en ik kan u verzekeren, het is altijd weer een unieke belevenis, waren de vogels in volle balts- en broedstemming.

Een mooie *Kroonduif*, de grootste duif op aarde, vloog met enkele takjes door de bomen en bouwde reeds ijverig aan z'n nest, terwijl een koppeltje *Roelroels*, een kwartelachtig vogeltje met enorm prachtige kleuren, reeds met jongen door het bos stapte. Ik kon de beestjes tot op nauwelijks een enkele meter benaderen!

Door de bomen en de hal, bijna van het ene continent naar het andere, vliegen *Bonte Muskaatduifjes*, *Viooltjeslori's*, een stel *Geribbelde Neushoornvogels*, prachtig zingende *Irena buulbuuls*, *Brilvogeltjes*, *Suikervogels*, *Toerako's* en zelfs een koppel *Kongopauwen* dat hier zeker een paradijs terugvindt.

Ook de *Tinamoe*, *Zonnereiger* en zelfs tropische eenden en steltlopers werden hier gehuisvest.

Kortom, de Bush toont en oogt niet alleen natuurlijk, het is gewoon een stuk oerwoud.

Ook in de *Antwerpse Dierentuin* wordt veel aandacht besteed aan de vogels

en natuur van het tropisch regenwoud. Onze nationale zoo werkt momenteel aan een bijzonder omvangrijk project, een masterplan, waarbij zoveel mogelijk oudere gebouwen worden verbouwd, gemoderniseerd of nieuwe projecten worden uitgewerkt. De jongste jaren werden bijvoorbeeld in het *tropische vogelgebouw*, dat dateert van begin deze eeuw, functionele veranderingen aangebracht, en er kwamen twee prachtige, miniaturbiotoopjes bij, twee gemeenschappelijke voliè-res waarbij meerdere soorten afkomstig van de zelfde geografische regio, en het zelfde biotooptype, worden gehuisvest.

Eén daarvan is een stukje oerwoud in Midden-Amerika, waar een stukje ruïne van een oude mayatempel begroeid wordt door oerwoudplanten.

Het is een prachtig ogend geheel, volledig gesloten en met glas omgeven, dat zich centraal in hoofdhal van het vogelgebouw bevindt, naast een kleine, maar eveneens mooi Kolibriekooi. In het 'regenwoudbiotoopje' ontbreekt niets: er zijn watervalletjes, een riviertje, vele soorten planten, palmen, varens, slingerplanten, bromelia's, en verschillende soorten vogels leven hier samen in een goede harmonie: *Zonnereiger*, *Baardvogels*, *Parasolvogels*, *Suikervogels*, *Tanga-*

ra's, *Zwartwangspechten*, en zelfs de *Motmots*.

In de vroegere Fazanerie van de dierentuin, bevindt zich sinds enkele jaren centraal gelegen in dit complex een prachtige 'kweekserre' die volledig uit glas is opgetrokken, de *Kongopauwvolière*, waarbij ook een stukje regenwoud uit tropisch Afrika wordt tentoongesteld.

Dit lijkt wel een verkleinde uitgave van de Bush, compleet met waterval, rivier, talloze planten en slingerplanten, bomen, stammen, een eilandje waar steltlopers en rallen kunnen vertoeven.

Het complex wordt voortdurend bijgehouden met een nevelinstallatie en een hygrometer die de vochtigheid in de gaten houdt.

Dit stukje regenwoud dient in de eerste plaats als kweekcomplex voor de Antwerpse *Kongopauwen* waarvan Antwerpen het stamboek op wereldwijd niveau bijhoudt en coördineert, en de kweekresultaten met deze soort in een dergelijk gunstig en functioneel complex laten dan ook niet uit, en lopen zeer goed!

Dergelijke, natuurlijk ingerichte voliè-res en verzamelingen zijn er in eerste instantie voor de vogels zelf, zij moeten zich zo natuurlijk mogelijk kunnen gedragen, en voortplanten.

Voor het publiek ogen deze voliëres bovendien prachtig: vaak een zee van bloemen en kleuren, naast een bonte mengeling van kleuren en veren. Het publiek moet ook echt ontdekken, de vogels zoeken tussen het struikgewas.

Naast de Kongopauwen vinden we nog *Violetteschildtoerakoës*, *Blacksmid Plevieren*, *Zwarte Rallen*, *Dwerggansjes*, de zeer zeldzame en bedreigde *Mauritius Duif*, *Muisvogels* en vele *Glansspreeuwen*. Een aantal soorten kweekte reeds met succes in het gebouw.

Welke planten kan men gebruiken

In het voorafgaande hebben we reeds de technische kant van zo'n oerwoud-complex 'onder glas' bekeken. Niet onbelangrijk is ook een goede keuze te maken van een zo gevarieerd mogelijk geheel van bloeiende en groene planten, die in onze lage landen gemakkelijk verkrijgbaar zijn en er massaal worden geteeld.

Gebruik tevens wel planten die gemakkelijk harden en vogels verdragen.

We geven er de voorkeur aan zowel laagblijvende, als hoog uitgroeiende soorten te gebruiken om zodoende enig hoogteverschil te bewerkstelligen, wat het geheel vaak groter en dieper doet lijken.

Gebruik ook kruipende, klimmende, slingerende, bloeiende en hangende planten.

Het dient vooreerst een zo natuurlijk mogelijk geheel en functioneel geheel te worden, en door een goede plantenkeuze kan reeds veel bereikt worden.

Ook dient een zekere diversiteit aan kleuren en vormen beoogd te worden.

Ik bespreek hierna per groep de belangrijkste soorten.

Varens

Planten die niet mogen ontbreken, vooral omwille van hun enorme sierwaarde, zijn de varens. Deze planten die zowel terrestrisch (gewoon op de grond) als epifytisch leven (groeënd op bomen en boomstammen) bestaan er in vrijwel alle tinten groen, en in een tropische voliëre kunnen deze planten rijkelijk worden aangewend. Men kan bijvoorbeeld enkele varens tegen of op een boomstronk laten groeien, wat voor een zeer natuurlijk effect zorgt.

De meeste soorten gedijen het best in een vochtige omgeving, en een tropische kas

is dan vaak een ideale groeiplaats.

Een soort die niet mag ontbreken is het **Vrouwenhaar** (*Adiantum raddianum*) die behoorlijk sterk is en mooi uitkomt als deze in een groepje wordt aangeplant.

De **Vogelnestvaren** (*Asplenium*) is een bleekgroene varen, met lange ovaal-langwerpige bladeren die vrij dik van structuur zijn en zeer decoratief is.

Gecombineerd met het Vrouwenhaar, staat de kleinbladige **Pellaea rotundifolia** (klein rond, donkergroen blaadje), en met enkele soorten **Pteris** (laagblijvende soorten met bontbladig, witgroen of grijs blad en diep ingesnedden of geveerd blad) bijzonder mooi.

Het best worden deze plantjes in een groep geplant, in een voedselrijke en vochthoudende grond.

Een echte epifyt is de **Hertshoornvaren** (*Platycentrum*) die het best in een hangpot tegen het dak hangt, of tegen een boomstronk kan worden geplant.

Groenblijvende planten en struiken

Er bestaat een groot scala aan gekweekte kas- en kamerplanten die zeer goed thuishoren in een tropische vogelkas of voliëre. Het is wel raadzaam vooraf te weten welke planten goed bestand zijn 'tegen' vogels, want sommige soorten zijn eerder kwetsbaar voor vogelmest en zullen snel wegwijnen.

Het is tevens ook raadzaam regelmatig de witte meststrepen te verwijderen door de bladeren bijna dagelijks te reinigen met lauwwater. Eventueel extra besproeien en beregenen kan heus geen kwaad.

Tot de groep 'groenblijvende' planten

behoren planten die het ganse jaar door groen blijven, en zelden of niet gehouden worden voor de bloeiwijze.

Tot deze groep behoort de familie van de **Dracaena's** (Drakenbloedbomen) uit tropisch Afrika en er zijn vele variëteiten en soorten verkrijgbaar en bruikbaar.

De meest aan te raden soorten zijn de **Dracaena deremensis** (vele kleurencombinaties, groen - groen/wit - groen / geel - groen/ gele strepen ...) en de **Dracaena godseffiana** (een dwergvorm met ovaal- langwerpig blad met witte spikkels en vlekken en uitgroeiend in de breedte).

Ook de **Dracaena reflexa** (voorheen Pleomele) is een erg sterke, hoogtegroeiende die zeer buigzame stengels heeft die vaak breed uitgroeien.

Tot de groenblijvende planten behoren ook een reeks schaduwplanten die we in de tropische vogelkas en voliëre best op een niet te zonnig plekje planten, daar ze geen volle zon verdragen. Tot deze groep behoren de **Calathea's**, **Ctenanthes**, en **Marantha** (tiengeboden plantje) **Calathea crocata**, met een donkerbruin, breed - rond en golvend blaadje, heeft bovendien ook nog mooie langgesteelde, oranje bloemen.

Ook aan te raden zijn de **Calathea lancifolia** (zeer lang, lancetvormig donkergroen glanzend blad, met bruingroene vlekken en een wijnrood onderblad); **Calathea zebrina** (fluweelachtig, donkergroen blad met groenbruine strepen en banden en ovaal van blad).

Wordt vervolgd

Met KONACORN op het goede spoor

TOPPRODUCTEN VOOR VOGELS

KONACORN® is producent van een grote diversiteit aan uitgebalanceerde zaadmengsels, die afgestemd zijn op de eisen van de verschillende groepen vogels.

De hooggekwalificeerde grondstoffen worden na controle en reiniging in de juiste verhoudingen gemengd.

Dus naast een optimale samenstelling is de smakelijkheid en verteerbaarheid voor uw vogel bijzonder goed.

KONACORN®
JAAP KOOPMAN DIERVOEDING BV
 Industrieweg 23, 7761 PV Schoonebeek
 Telefoon 0524 - 53 22 22 Telefax 0524 - 53 28 00

Simply the best

VOGELS